

JAWAPAN

BAB
2

Sistem Pemerintahan dan Kegiatan Ekonomi Masyarakat Kerajaan Alam Melayu

PBD

2.1 Sistem Pemerintahan

1. (a) beraja
(b) pusat
(c) wilayah
(d) puncak
(e) pembesar
(f) kestabilan
(g) membangunkan
(h) ekonomi
2. (a) raja gunung
(b) raja segala raja
(c) pemerintah alam sejagat
(d) Rajadhiraja
(e) Dewa Siva
(f) unsur kesaktian
(g) Buddha di bumi
(h) Raja di Gunung dan Maharaja di Pulau
(i) dewa
(j) Sri Bathara
3. (a) – Raja-raja Srivijaya dipercayai mempunyai unsur kesaktian.
– Raja dianggap sebagai Bodhisattva yang merujuk peranan raja sebagai Buddha di bumi.
– Srivijaya digelar sebagai Raja di Gunung dan Maharaja di Pulau.
(b) – Raja dibantu oleh Yuvaraja, iaitu putera Mahkota, Pratiyuvaraja sebagai Raja Muda dan Rajakumara.
– Raja juga dibantu oleh golongan agama, tentera, pemungut cukai, hakim dan penjaga harta kerajaan.
– Pentadbiran wilayah dibahagikan kepada dua.
– Kedatuan yang ditadbir oleh Datu berketurunan raja. Pradatuan yang ditadbir oleh Datu bukan keturunan raja.
(c) – Raja-raja Angkor menggunakan gelaran Dewaraja yang mengaitkan raja sebagai dewa.
– Kuasa kedua dan ketiga dalam sistem pemerintahan raja ialah Permaisuri dan Raja Muda.
(d) – Raja dibantu oleh pembesar-pembesar yang bertanggungjawab dalam bidang keagamaan, kehakiman, keselamatan dan perbendaharaan.
– Pada peringkat wilayah, Angkor dibahagikan kepada wilayah, daerah, daerah kecil dan kampung.

PBD

2.2 Kegiatan Ekonomi

4. (a) membina kolam yang dikenali sebagai *baray* untuk menyimpan air.
(b) tiga hingga empat kali setahun.
(c) membekalkan air ke kawasan padi sawah/ mengairi kawasan padi sawah.
(d) menyelenggarakan terusan dan daik.
(e) Sungai Bengawan Solo dan Sungai Brantas

- (f) membina beberapa sistem pengairan.
(g) Tanah Tinggi Pasemah dan Hulu Musi.
5. (a) Oc Eo
(b) Sri Banoy
(c) Palembang
(d) Yasodhapura
(e) Tuban
(f) Pangkalan Bujang
(g) Pangkalan
6. (a) – Pelbagai barang dagangan dibawa oleh pedagang luar dari China, India, Arab dan Parsi untuk dijual dan ditukar dengan barang daripada kerajaan Alam Melayu.
– Pedagang China membawa sutera, tembikar, pinggan dan mangkuk, payung, gula dan gendang.
– Pedagang China mendapatkan barang yang mempunyai nilai perubatan dari Alam Melayu.
– Pedagang India membawa kain kapas, tembikar dan pelbagai jenis batu berharga seperti akik dan karnelian.
– Pedagang India mendapatkan kain sutera dari China dan pelbagai barang dari Alam Melayu seperti rempah, gaharu dan kapur barus.
– Pedagang Arab dan Parsi membawa tembikar, minyak wangi, barang kaca dan manik.
– Pedagang Arab dan Parsi membeli rempah dan kayu wangi untuk dijual semula ke Tanah Arab dan Rom.
(b) – Membangunkan pelabuhan.
– Memajukan perusahaan pembuatan kapal.
– Mengembangkan ilmu pelayaran.
7. (a) – Banyak terdapat di hutan Sungai Mekong, Tanah Melayu dan Sumatera.
– Digunakan sebagai pewangi dan perubatan.
(b) – Mudah didapati di seluruh Alam Melayu.
– Digunakan sebagai bahan binaan dan barang kraf tangan.
(c) – Banyak terdapat di Sumatera dan Borneo.
– Digunakan sebagai bahan pewangi.
(d) – Mudah didapati di perairan Alam Melayu, terutamanya di Selat Melaka dan Laut Sulu.
– Dijadikan bahan makanan dan perubatan.
(e) – Mudah didapati di perairan Alam Melayu.
– Dijadikan barang perhiasan.
(f) – Mudah didapati di perairan Alam Melayu.
– Dijadikan bahan makanan
8. – Kepelbagaiannya kegiatan ekonomi dapat dijalankan.
– Hasil tersebut dapat diperdagangkan.
– Untuk kegunaan harian.
– Menjadi sumber ekonomi/ pekerjaan.
– Menunjukkan daya inovatif/ kreatif masyarakat.
(Mana-mana jawapan yang munasabah)
– Menjualkannya kepada pedagang asing.
– Menghapuskan cukai jualan.
– Mengadakan promosi jualan di pelabuhan.
– Sentiasa menambah baik mutu barang.
(Mana-mana jawapan yang munasabah)
9. Berdasarkan penilaian guru.

Power PT3**Bahagian A**

1. C   2. C   3. B   4. D   5. A
6. B   7. C   8. D   9. A   10. D

Bahagian B

1. (a) (i) Mempunyai tanah yang subur.
(ii) Sungai/tasik yang membekalkan air.
(iii) Nasi merupakan makanan ruji masyarakat.
(b) – Kawasan di Lembah Sungai Mekong subur untuk tujuan penanaman padi.
– Sungai Mekong membekalkan air untuk penyaliran ke padi sawah.
– Air dari Tasik Tonle Sap digunakan untuk mengairi padi sawah.
(c) – Memperkenalkan baka padi yang baik.
– Memberikan khidmat nasihat kepada petani.
– Memberikan ganjaran kepada penanam padi yang berjaya.
– Menggalakkan penanaman padi melalui penggunaan teknologi moden.
(Mana-mana jawapan yang munasabah)
2. (a) (i) Kedudukan Alam Melayu di tengah-tengah laluan perdagangan timur dan barat.
(ii) Pelabuhan dilengkapi dengan kemudahan seperti bekalan air dan tempat tinggal.
(iii) Kawasan jual beli dan tempat menyimpan barang dagangan disediakan di pelabuhan.
(b) (i) Sutera
(ii) Tembikar
(iii) Pinggan dan mangkuk
(c) – Menjaga keselamatan di perairan.
– Menyediakan pelbagai kemudahan seperti tempat penginapan, gudang dan restoran.
– Melaksanakan peraturan perdagangan dengan adil.
– Mewujudkan bank/ syarikat insuran di kawasan pelabuhan.
(Mana-mana jawapan yang munasabah)

Bahagian C

1. (a) – Menghasilkan pelbagai barang daripada bijih besi dan emas.
– Seperti barang perhiasan.
– Masyarakat kerajaan Champa mahir dalam pembuatan barang tembikar.
– Mengusahakan pembuatan cuka kelapa.
– Pembuatan garam, gula, minyak diusahakan oleh masyarakat kerajaan Majapahit.
– Mereka juga mengusahakan pembungkusan daging kerbau.
(b) – Sikap kreatif
– Inovasi
– Kegigihan
– Kerajinan
– Semangat ingin mencuba
– Kerjasama dalam kalangan masyarakat
– Perpaduan dalam kalangan masyarakat
– Sikap tidak mudah putus asa
(c) – Kekangan modal
– Kekangan masa
– Tidak berani menanggung risiko
– Tidak mendapat sokongan kerajaan
– Masyarakat sekeliling yang suka memandang rendah
– Tidak mempunyai minat
(Mana-mana jawapan yang munasabah)

Power KBAT

1. – Baray ialah kolam untuk menyimpan air.
– Air yang disimpan akan digunakan untuk mengairi kawasan padi sawah.
– Boleh menuaikan hasil tiga hingga empat kali setahun.
– Dibina oleh pemerintah kerajaan Angkor.
– Dikendalikan oleh pemerintah.
2. – Mempelbagaikan hasil pertanian.
– Menggalakkan penglibatan penduduk setempat dalam ekonomi dagangan.
(Mana-mana jawapan yang munasabah)